

Vertegenwoordiging - factsheet

Vertegenwoordiger van de patiënt

Indien de patiënt wilsonbekwaam wordt geacht¹ ten aanzien van de behandeling moet de behandelaar voor het nemen van behandelinhoudelijke beslissingen overleggen met een vertegenwoordiger van de patiënt. De wet hanteert een opeenvolgende opsomming van vertegenwoordigers:

1. Door de rechter benoemde vertegenwoordiger;
2. Door de patiënt schriftelijk gemachtigde;
3. Echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel;
4. Ouder, kind, broer of zus van de patiënt;
5. Grootouders en kleinkinderen (alleen onder de Wvggz).

Deze volgorde dient aangehouden te worden. Als er geen door de rechter benoemde vertegenwoordiger is dan vraagt de behandelaar of er een schriftelijk gemachtigde is. Als deze er niet is of als deze niet kan of wil optreden dan is de daaropvolgende aangewezen etc.

Ad 1) Door de rechter benoemde vertegenwoordiger

Als de patiënt niet (meer) over zijn verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding kan beslissen ligt een mentorschap voor de hand. Patiënt kan dan zelf (eventueel met behulp van familie/naasten) zijn financiën blijven behartigen.

Wanneer de patiënt de gevolgen van zijn handelen in het geheel niet meer overziet, zowel op financieel als op persoonlijk vlak, kan om curatele worden verzocht. De patiënt kan dan zelf geen beslissingen meer nemen ten aanzien van verpleging, behandeling, begeleiding en financiën.

Daarnaast is het als zorgaanbieder mogelijk om een bewindvoerder aan te vragen indien het gaat om financiële handelingen die de patiënt niet (meer) kan overzien.

Ad 2) Door de patiënt schriftelijk gemachtigde

Patiënt kan een persoon schriftelijk machtigen indien patiënt bij het geven van de volmacht wilsbekwaam is, er op financieel gebied geen ingrijpende beslissingen te verwachten zijn en als het wat de zorg betreft vooral over medische ingrepen gaat.

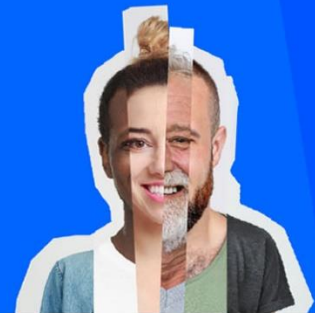
De gemachtigde treedt dan op namens de patiënt en is tevens het aanspreekpunt voor de behandelaar als het gaat om uitwisseling van informatie over de gezondheidstoestand van de patiënt. De door patiënt gemachtigde dient meerderjarig en handelingsbekwaam te zijn en schriftelijk te verklaren bereid te zijn om als vertegenwoordiger op te treden.

Als gemachtigde kunnen niet optreden: de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, een zorgverlener of een medewerker van de zorgaanbieder. Een medewerker van Fivoor kan daarmee nooit de vertegenwoordiger van een patiënt van Fivoor zijn.

Ad 3, 4 en 5) Familie en partners

Indien er geen wettelijk vertegenwoordiger is en patiënt geen vertegenwoordiger aangewezen heeft, kan ook de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel als vertegenwoordiger optreden. Of als deze personen ontbreken dan wel hiertoe niet bereid zijn,

¹ Zie de factsheet Wilsonbekwaamheid voor meer informatie hierover.

kan een ouder, kind, broer of zus, optreden als vertegenwoordiger, tenzij deze dat niet wenst of ook deze ontbreekt.

Voor patiënten met een zorgmachtiging conform de Wvggz kunnen naast bovenstaande personen ook grootouders en kleinkinderen optreden als vertegenwoordiger.

Lees meer hierover op: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/curatele-bewind-en-mentorschap>.

Goed vertegenwoordiger

Voor alle vertegenwoordigers geldt dat ze -op het gebied waarop patiënt wilsonbekwaam is- de plaats innemen van de patiënt en handelen namens de patiënt.

Een goed vertegenwoordiger:

- betreft patiënt bij zijn taken;
- neemt beslissingen die zoveel mogelijk aansluiten bij de voorkeuren van de patiënt;
- doet een stapje achteruit voor zover patiënt zelf in staat is zijn belangen te behartigen;
- is in staat tot regelmatig constructief overleg met behandelaren;
- stelt belangen van patiënt boven zijn eigen belang en kan daar naar handelen.

Aanvullende eisen bij minderjarige patiënten

Minderjarigen mogen alleen rechtshandelingen verrichten met toestemming van hun wettelijk vertegenwoordiger(s). Dit geldt ook bij medische behandelingen. Wie de behandelaar moet informeren en om toestemming moet vragen voor een medische behandeling, hangt af van de leeftijd van de minderjarige patiënt:

Bij kinderen tot 12 jaar is de toestemming van de ouders²/voogd³ vereist. Toestemming van het kind is niet nodig, maar deze heeft wel recht op informatie. De arts moet de voorlichting afstemmen op het bevattingsvermogen van het kind.

Bij jongeren van 12 tot 16 jaar is de toestemming van de ouders/voogd en van de jongere zelf vereist. In twee uitzonderingsgevallen is de toestemming van alleen de jongere voldoende.

- als het niet behandelen van de jongere voor hem ernstig nadeel oplevert hoeven de ouders over de behandeling niet te worden ingelicht.
- als de behandeling de weloverwogen wens is van de jongere. In dit geval dient de behandelaar in principe wel met de ouders/voogden te overleggen, maar het goed hulpverlenerschap kan met zich meebrengen dat zij over de behandeling niet worden geïnformeerd. Ook in deze leeftijdscategorie dienen de jongeren naar hun bevattingsvermogen te worden geïnformeerd over de behandeling.

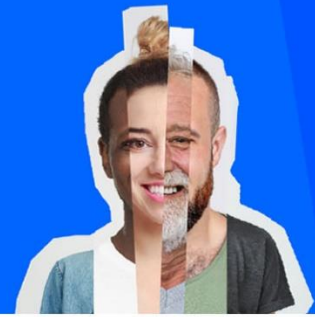
Jongeren vanaf 16 jaar beslissen zelfstandig en hebben een zelfstandig recht op informatie. Wanneer een minderjarige patiënt van 16-17 jaar wilsonbekwaam wordt geacht, zal of een door

² Alleen ouders die het gezag hebben over het kind mogen namens het kind beslissingen nemen. Bij twijfel over het gezag kan een uittreksel van het gezagsregister worden opgevraagd (www.rechtspraak.nl/Registers/Gezagsregister)

³ Indien de ouders het gezag niet kunnen uitoefenen of de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging niet kunnen dragen, benoemt de rechter een voogd. Een voogd heeft het recht om te beslissen inzake de medische behandeling van het kind. Er moet hierbij onderscheid worden gemaakt tussen een voogd en een gezinsvoogd. Een gezinsvoogd wordt aangesteld indien de rechter een ondertoezichtstelling oplegt. De ouders houden in die situatie het gezag, dit gaat niet over naar de gezinsvoogd. De gezinsvoogd heeft op grond van de Jeugdwet wel recht op informatie over het kind voor zover dit noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de OTS.

Wvggz

Nieuw jaar, nieuwe wet, nieuwe regels.

de patiënt gemachtigd persoon of de ouder(s) of voogd(en) de beslissingen maken omtrent zijn/haar behandeling.

Tijdens minderjarigheid kan wel een verzoek tot curatele, mentorschap of bewind worden ingediend, maar deze maatregel treedt pas in werking als de minderjarige meerderjarig wordt.